

Analyseopgave 2018

I denne prøve skal du analysere og vurdere en problematik, der omhandler journalistikkens virke. Du skal demonstrere, at du ikke alene kan analysere og reflektere over problematikken, men også kan udtrykke egne vurderinger og holdninger til den.

I år sætter vi særligt fokus på debatten om 'fake news'. Du skal skrive en kommentar om emnet. Det vil sige en artikel, hvor du udtrykker egne vurderinger og argumenter baseret på analyse og refleksion (til inspiration har vi lagt to eksempler på kommentarer i bilag 1). Du bestemmer selv, hvilke aspekter du vil fokusere på i din kommentar, men du skal tage udgangspunkt i og inddrage pointer og perspektiver fra de vedlagte artikler i dine argumenter (ikke nødvendigvis fra alle artiklerne). Der vil blive lagt vægt på, at du kan formulere dig klart, præcist og i et levende sprog. Udover det vedlagte materiale er du også meget velkommen til at bruge din egen viden fra andre sammenhænge, egne erfaringer mv. Din kommentar må maksimalt fylde 7200 anslag inklusiv mellemrum. Overskrides grænsen på 7200 anslag vil opgaven blive bedømt med den laveste score (1 på en skala fra 1 til 5).

Da opgaven også er en test på tid, og en test af dine evner til at argumentere overbevisende på baggrund af en række artikler, betyder det, at de færreste – hvis overhovedet nogen – på den afsatte tid vil kunne komme omkring alle de relevante og interessante aspekter i materialet og om problemstillingen. Udvalg derfor gerne, hvad du selv synes er allermost interessant og formidlingsmæssigt relevant.

Vedlagt materiale:

1. Egeberg, Kristoffer & Stavrum, Kjersti Løken. "Debat: Begrebsforvirring". Weekendavisen, 3. oktober 2017, 1. sektion side 12.
2. Ritzau. "Radikale vil nedsætte agentur i kampen mod falske nyheder". b.dk, 5. juni 2017, <https://www.b.dk/politiko/radikale-vil-nedsaette-agentur-i-kampen-mod-falske-nyheder> (besøgt 19. marts 2018).
3. Bruun-Hansen, Kerstin. Collignon: Agentur mod fake news er en glidebane. journalisten.dk, 6. juni 2017, <https://journalisten.dk/collignon-agentur-mod-fake-news-er-en-glidebane> (besøgt 19. marts 2018).

4. Birkemose, Jan. ”Facebooks mærkning af fake news virker ikke”. Medietrends.dk, 12. september 2017, <https://www.medietrends.dk/facebook-maerkning-fake-news-virker-ikke/> (besøgt 19. marts 2018).

5. Kaae, Martin. ”INDBLIK: Hvordan kan man vide, hvad der er troværdigt?”. Jyllands-Posten 15. marts 2018, 1. sektion side 8.

Bilag 1:

I bilag 1 har vi vedlagt to eksempler på kommentarer. Disse har ikke noget med emnet at gøre og er IKKE en del af kildematerialet til opgaven, men skal alene tjene som eksempler på, hvordan en kommentar kan skrives:

1. Pedersen, Jørgen Lindgaard. ”KOMMENTAR: Borgerløn er en udmærket idé. Men kun hvis den gives til de fattigste”. Information, 20 februar 2018, 1. sektion side 17.

2. Blüdikow, Bent. ”KOMMENTAR: Vi har en forbandet pligt til at råbe op, hver gang de historiske film misbruger historien”. Berlingske 19. januar 2018, 3. sektion side 9.

1. Egeberg, Kristoffer & Stavrum, Kjersti Løkken. "Debat: Begrebsforvirring". Weekendavisen 3. oktober, 2017, 1. sektion side 12.

Debat: Begrebsforvirring

Postfaktuelt. Hvad kan man gøre for at bekæmpe »fake news«? En god start: Hold op med at bruge udtrykket.

Af Kristoffer Egeberg og Kjersti Løken Stavrum

Kristoffer Egeberg er norsk journalist og chefredaktør på hjemmesiden Faktisk. no. Kjersti Løken Stavrum er direktør for den norske mediefond Tinius Trust.

Først når man begynder at diskutere tiltag mod »fake news«, »falske nyheder«, bliver det indlysende, hvor ringe forklaringskraft der skjuler sig i dette udtryk. Hvad ligger der egentlig i begrebet? Mener vi propaganda? Fabrikeret sludder? Mener vi nyheder, vi ikke bryder os om eller finder fejlagtigt fremstillet - sådan som Trump bruger betegnelsen? Eller mener vi slet og ret faktafejl i journalistikken? Da begrebet »fake news« bliver brugt om alle disse varianter, er det svært at koncentrere diskussionen med henblik på at blive enige om mulige modforholdsregler.

Begrebsforvirringen var tydelig på et ekspertmøde om fake news holdt for Nordisk Ministerråd i København i sidste uge. Debatten omfattede stort set alt lige fra notoriske russiske nettrolde, der spreder propaganda, til makedonske teenagere, som fabrikere digitalt junk, det man på godt dansk kalder bullshit. Sat på spidsen kan man sige, at »fake news« er blevet til »clickbait« i samfundsdebatten. Det er et fængende udtryk, som fascinerer. At mange og ikke mindst Donald Trump - verdens mest magtfulde mand - bruger udtrykket konstant, har skabt opmærksomhed om det i medierne og især i den akademiske verden.

Skyldes det, at udtrykket er mere opsigtsvækkende end de fænomener, vi har diskuteret længe såsom nethad, propaganda og virale tossesager? Udløser udtrykket måske større forskningsmidler end de tidligere, mere præcise betegnelser? Under alle omstændigheder kan der ikke herske megen

tvivl om, at samfundsdebatten i en lang række lande påvirkes af forskellige varianter af desinformation, og at det derfor er vigtigt at drøfte mulige modforholdsregler.

Facebook fortalte i indeværende måned, at russiske aktører ved hjælp af 470 falske sider og profiler købte annoncer for 100.000 dollars i perioden mellem juni 2015 og maj 2017. Det resulterede i næsten 3000 annoncer, som kan være blevet set flere millioner gange. Under ekspertmødet kom det også frem, at russisk propaganda har været langt mere udbredt i Finland og de baltiske lande, end det vi hidtil har oplevet i Norge. Det er vanskeligt at vurdere styrken i disse miljøer.

Historien om den finske journalist Jessikka Aro på den statslige mediekanal Yle kan tjene til skræk og advarsel. Hendes journalistik om russiske »nettrolle« førte til, at disse aktører slog igen med fuld kraft. De publicerede påstande om hendes privatliv og producerede ren chikane, og hun er også blevet udsat for ubehagelige opringninger. Her næsten tre år efter er hendes liv stadig langt fra at være, hvad det var engang. Det digitale våbenarsenal, som den slags aktører har til rådighed, er det meget svært at bekæmpe. Desværre.

Tiltagene mod »fake news«, som blev drøftet på ekspertmødet, bredte sig i alle retninger afhængigt af deltagernes personlige opfattelse af begrebet. Alle forslagene var gode, men de svarer til forskellige problemer. Mens propaganda kan bekæmpes med konfrontering og blokering, kan eksempelvis viralt junk neutraliseres ved, at vi alle sammen bliver mere observante og kildekritiske.

Er sagen sandsynlig? Hvor har de oplysningerne fra - og er kilderne troværdige? Er afsenderen kendt og til at opspore? En stor risiko ved at gentage udtrykket »falske nyheder« i tide og utide er, at det kan undergrave etableret redaktionel virksomhed. Nyheder er per definition ikke falske. Og ingen af de nærliggende tolkninger af »falske nyheder« indebærer, at der er tale om »nyheder«, som vi kender dem.

Opdigtede, fabrikerede sager, som bliver virale, er jo ikke nyheder, selv om de ligner udadtil. Den slags indslag er og bliver junk. Propaganda kan heller ikke betegnes som nyheder. Nyheder, man er uenige om, eller som formidler utilsigtede faktafejl, er heller ikke falske.

Forhåbentlig er den underforståede kritik af uredelig og urimelig journalistik, som ligger i brugen af begrebet »falske nyheder«, blevet noteret på mange nyhedsredaktioner. En sådan kritik kan imødegås med mere gennemsigtighed og åbenhed omkring journalistiske metoder, som det også fremgik af forslagene på ekspertmødet. Eller som en af talerne udtrykte sit bedste råd: Lad være

med at begå fejl! Vi tror, at det vil tjene debatten, at alle - og især akademikere - forsøger at skille de forskellige problemområder, som »fake news« omfatter, fra hinanden.

Skadelig og forvirrende desinformation kræver sine egne, træfsikre initiativer.

2. Ritzau. ”Radikale vil nedsætte agentur i kampen mod falske nyheder”. b.dk 5. juni 2017, <https://www.b.dk/politiko/radikale-vil-nedsaette-agentur-i-kampen-mod-falske-nyheder> (besøgt 19. marts 2018).

Radikale vil nedsætte agentur i kampen mod falske nyheder

Ti millioner kroner årligt skal bruges på et videnscenter, som skal afdække falske nyheder, mener Radikale.

Bevidst spredning af misinformation og propaganda på nettet skal bekæmpes i højere grad, end det er tilfældet i dag. Det mener Det Radikale Venstre.

I anledning af grundlovsdag præsenterer partiet derfor et nyt udspil forud for de kommende forhandlinger om et medieforlig og et forsvarsforlig. Udspillet indeholder blandt andet et forslag om at nedsætte et selvstændigt agentur, der skal identificere falske nyheder og korrigere dem.

- Vi vil efter europæisk forbillede skabe en uafhængig institution, som har til opgave at opspore og afdække falske nyheder, der flourer i danske medier eller på sociale medier som eksempelvis Facebook, siger politisk leder Morten Østergaard.

Inspirationen til et agentur kommer fra EU. Her oprettede man i 2014 et agentur til at håndtere russisk sponsorerede misinformationskampagner målrettet europæiske valgkampe.

- Det er helt afgørende, at vi forstår, at stater som Rusland aktivt forsøger at påvirke vores holdninger, siger Morten Østergaard.

- Hvis ikke vi tager modtræk til det, risikerer vi, at de får held til at undergrave tilliden til vores demokratiske institutioner, tilføjer han.

Det er ikke meningen, at agenturet skal straffe dem, der deler falske nyheder, fortæller Morten Østergaard.

- Udfordringen er, at de, der agerer ved at sprede falske nyheder på eksempelvis sociale medier, ofte sidder langt herfra - også selv om de kan et formfuldendt dansk, siger han.

- Derfor sigter vi mere efter at få det afdækket og udstillet, sådan at den kritiske danske offentlighed kan blive vores bedste værn mod det.

Det Radikale Venstre foreslår at afsætte ti millioner kroner på at drive agenturet årligt. De penge skal findes i forbindelse med de kommende medieforhandlinger. Derudover vil partiet styrke de uafhængige danske medier og licensfinansierede DR, ligesom det foreslår at styrke det danske cyberforsvar i stedet for at opruste med flere værnepligtige. Den politiske leder kommer samtidig med en klar opfordring til regeringen forud for de kommende forhandlinger:

- Hvis vi ender med et forsvarsforlig, der giver os flere værnepligtige, og et medieforlig, der svækker vores licensfinansierede medier, står vi samlet set svækket i kampen mod det, som er en af de åbenlyse trusler mod os: Nemlig angreb via cyberspace og påvirkning af vores holdninger via fake news.

- Det er derfor, vi synes, det er så vigtigt på grundlovsdag at få vist den anden kurs, siger Morten Østergaard.

/ritzau/

3. Bruun-Hansen, Kerstin. Collignon: Agentur mod fake news er en glidebane. Journalisten.dk, 6. juni 2017, <https://journalisten.dk/collignon-agentur-mod-fake-news-er-en-glidebane> (besøgt 19. marts 2018).

Collignon: Agentur mod fake news er en glidebane

Radikale Venstres forslag om at afsætte 10 mio. kr. årligt til et agentur, der skal udpege og bekæmpe falske nyheder, bør få alle alarmklokker til at ringe, mener kommende SDU-fellow Pierre Collignon: "Vi skal altid passe på, når stater vil definere, hvad der er sandt og falsk." Også DJ er skeptisk

Af Kerstin Bruun-Hansen

I sportens verden sætter Anti Doping Danmark ind mod snyd – i mediernes verden skal et lignende agentur kunne sætte ind mod falske nyheder. Sådan lyder et forslag fra Det Radikale Venstre, som partiformand Morten Østergaard lancerede mandag.

Partiet foreslår at bruge 10 millioner kroner årligt på at drive et videnscenter, der – ifølge udspillet – skal identificere og bekæmpe spredningen af falske nyheder. Agenturet skal oprettes i tilknytning til en dansk vidensinstitution, og midlerne til det skal findes i de kommende medieforhandlinger. Men forslaget møder kritik fra Jyllands-Postens tidligere chefredaktør Pierre Collignon, som til efteråret indleder et fellowship om fake news på Center for Journalistik på Syddansk Universitet.

”Jeg synes, det er en rigtig, rigtig dårlig idé, at et statsligt kontor skal definere, hvad der er de rigtige og de falske nyheder. Det er simpelthen en glidebane at komme ned ad. Vi skal altid passe på, når stater vil definere, hvad der er sandt og falsk – det bør få alle alarmklokker til at ringe,” siger han.

Problemet er slet ikke så stort

Inspirationen til agenturet kommer ifølge Radikale Venstre fra EU. Her har man siden 2014 haft et agentur til at identificere og korrigere falske nyhedshistorier sponsoreret af Rusland og målrettet europæiske valgkampe. Men ifølge Pierre Collignon vil det være alt for drastisk at nedsætte et lignende agentur herhjemme.

”Man skal kun gribe til den slags initiativer, hvis det virkelig er nødvendigt. Og hvis du ser på, hvor mange totalt fabrikerede falske nyheder der er herhjemme, så er vi slet ikke så hårdt ramt. Det er ikke noget, som de frie medier sammen med de sociale medier ikke selv kan klare. Det bedste værn mod fake news er ikke et statsligt kontor – det er, at vi gør netbrugerne bedre uddannede i kildekritik,” siger han.

Men ifølge forslaget skal agenturet ikke tilknyttes et statsligt organ, men en vidensinstitution. Er det ikke en afgørende forskel?

”Det lyder stadig for mig, som om man har for meget stat inde over. Jeg læser forslaget som et organ, der skal lave faktatjek. Og det er altså ikke statens opgave – det har vi de frie medier til. Vi reagerer, som om vi befinder os i en krigstilstand, hvor vi er nødt til at lave modpropaganda. Men vi er altså ikke i krig, og demokratiet kan klare meget af det her selv,” siger Pierre Collignon.

DJ: Fint at indsamle viden

Også Dansk Journalistforbunds formand, Lars Werge, er skeptisk over for forslaget:

”Jeg kan godt lide idéen om at samle viden og forskning på det her felt. Men jeg bryder mig ikke om tanken om et agentur, der skal overvåge nyhedsdækningen fra dag til dag og af egen drift tage sager op. Det må ikke blive et slags Pressenævn nummer to,” siger han.

Til gengæld hilser han den del af Radikale Venstres forslag velkomment, der handler om at styrke public service og den kritiske nyhedsjournalistik.

”Jeg synes bestemt, det er al ære og respekt værd at sige, at man vil gøre noget ekstra for medierne i Danmark. For svaret mod fake news fra mediernes side burde jo være, at man bliver mere grundige,” siger han.

Collignon: Indeholder SÅ mange risici

Den del er Pierre Collignon også enig i. Han mener, at falske nyheder bekæmpes bedst med bedre uddannelse i kildekritik i folkeskoler og på gymnasieniveau samt en styrkelse af de frie medier.

Så burde man i stedet give de 10 mio., som Radikale vil afsætte til et agentur, til de frie medier – måske som øremærkede midler til at bekæmpe falske nyheder?

”Jeg tror ikke engang, du behøver at have staten til at øremærke noget som helst – der er jo allerede aktiviteter i gang. Og det er en glidebane, at et statsligt agentur skal gå ind og vurdere

nyhedsbilledet og give det karakterer. Det indeholder SÅ mange risici. Det må vi ikke bare lade ske uden at have tænkt det rigtig godt igennem,” siger Pierre Collignon.

Journalisten har været i kontakt med Radikale Venstres Pressetjeneste om udspillet, men har endnu ikke fået et interview med Morten Østergaard.

4. Birkemose, Jan. ”Facebooks mærkning af fake news virker ikke”. Medietrends.dk, 12. september 2017, <https://www.medietrends.dk/facebook-maerkning-fake-news-virker-ikke/> (besøgt 19. marts 2018).

Facebooks mærkning af fake news virker ikke

Af Jan Birkemose

Jan Birkemose er tidligere fellow ved Center for Journalistik, Syddansk Universitet samt stifter af og chefredaktør for websitet Medietrends.dk, som dækker medieudviklingen

Facebook har siden december mærket fake news med stemplet “DISPUTED”. Men kun få procent opdager advarslen. Til gengæld er “disputed”-mærkningen med til at skabe falsk tryghed så flere tror, at alle historier, der ikke er mærket, er sande. Det er de ikke nødvendigvis, de er bare ikke blevet faktatjekkede.

De konklusioner tegner sig efter forskere fra Yale Universitet har testet 7.500 Facebook-brugeres oplevelser med mærkningsordningen.

Ifølge undersøgelsen øgede Facebooks stempel kun sandsynligheden for at brugerne korrekt opfattede et opslag som falsk med 3,7 procentpoint. Og for at gøre situationen endnu værre, så mener forskerne også at kunne konkludere, at Facebooks mærkning af falske nyheder får flere til at stole på falske nyheder. Det skyldes, at folk forventer, at de falske historier ville være mærket, hvis de var falske.

Facebooks initiativ handler om, at alle kan anmelde en historie for at være fake news. Herefter blive historien undersøgt af uafhængige faktatjekkere og hvis to af disse konstaterer, at der er tale om fake news, bliver historien stemplet med “disputed”. Samtidig bremses den også voldsomt i sin rækkevidde.

5. Kaae, Martin. "INDBLIK: Hvordan kan man vide, hvad der er troværdigt?". Jyllands-Posten 15. marts 2018, 1. sektion side 8.

INDBLIK: Hvordan kan man vide, hvad der er troværdigt?

85 pct. af europæerne anser falske nyheder som et problem. Men hvad kan der gøres ved det? En ekspertgruppe anbefaler flere offentlige penge til kvalitet og et stærkt samarbejde mellem journalister og Facebook.

Af Martin Kaae

BRUXELLES: Det begyndte med en togtur mellem Amsterdam og Bruxelles, da EU's ekspertgruppe om disinformation og fake news i denne uge fremlagde sine anbefalinger.

Gruppens formand, Madeleine de Cock Buning, er professor ved universitetet i Utrecht og arbejder for de hollandske mediemyndigheder.

På en af sine ture til Bruxelles var hun kommet til at sidde ved siden af en teenagedreng i toget, som prøvede at forklare sin bedstemor, hvordan hun skulle bruge de sociale medier.

»Hvordan kan vi være sikre på, at drengen og hans bedstemor har adgang til den rigtige information og kan overskue de informationer, de får? Hvordan kan man vide, hvad der er troværdigt? Hvordan kan de vide, om de bliver vildledt?« spurgte Madeleine de Cock Buning.

I rapporten havde hun en række svar med. Og dem er der brug for, er de fleste politikere, medier og - ikke mindst - borgere enige om.

En ny undersøgelse fra Eurobarometer blandt 26.000 europæere viser, at hele 85 pct. anser falske nyheder som et problem i deres land. 83 pct. mener, at de er et problem for demokratiet.

Journalister og Facebook

Ikke mindst i forbindelse med demokratiets "festdage", valghandlingerne, har Europa og USA de senere år oplevet et stigende omfang af falske nyheder og informationer, der udfordrer den fælles samtale, den demokratiske diskussion og vælgernes opfattelse og forståelse af politikere og virkeligheden.

Derfor har EU-Kommissionen bebudet et samlet udspil til kampen mod falskheden, som ventes i løbet af april.

Til det formål har en ekspertgruppe på i alt 40 personer brugt de seneste par måneder på at udvikle en værktøjskasse, som de Cock Buning selv mener er meget konkret.

I gruppen har professorer, journalister og faktatjekkere siddet sammen med repræsentanter for store medievirksomheder som RTL og Sky News og selskaber som Google, Facebook og Twitter.

Først og fremmest understreger gruppen, at begrebet »disinformation« er langt mere præcist og bedre end »falske nyheder«. »Falske nyheder er utilstrækkeligt til at favne de komplekse problemer, der er med disinformation, som også omfatter indhold, hvor fabrikerede informationer bliver blandet sammen med rigtige fakta,« siger de Cock Buning.

I kampen mod falske informationer har EU's udenrigstjeneste allerede etableret en mindre enhed med navnet East Stratcom, der arbejder med at verificere nyhedshistorier fra og om Rusland.

Historierne offentliggøres sammen med oplysninger om, hvorvidt de er sande eller ej.

East Stratcom er imidlertid omdiskuteret, bl. a. fordi enhedens vurderinger af nyhedshistorier som værende ikkesande i flere tilfælde har vist sig ikke at holde vand.

Senest har tre hollandske mediekonsortier protesteret så meget, at det hollandske parlament er gået på krigsstien i forhold til East Stratcom.

Ekspertgruppens anbefalinger fokuserer da også på andre metoder end East Stratcoms.

»Vi anbefaler ikke blacklisting af historier og medier. Faktisk tværtimod. For os er pressefriheden og ytringsfriheden det vigtigste.

Vi anbefaler derimod gennemsigtige faktatjek med åbenhed om metoderne. Og jo flere faktatjek, der laves, jo mere sikre kan vi være på at få de rigtige informationer frem,« siger Madeleine de Cock Buning.

Til at styre indsatsen lægger eksperterne op til, at aktørerne inden for feltet enes om fælles standarder, som de følger på selvregulerende vis. Der tales om, at journalister, sociale og traditionelle medier, forskere, internetudbydere og de store søgemaskiner, der er de fleste brugeres indgang til internettet, holder sammen.

Ingen censur

Og umiddelbart erklærer EU-kommissær for det digitale marked og samfund Mariya Gabriel sig enig.

»Det er afgørende, at vi inddrager alle aktører. Vi vil ikke skabe censur eller administration af sandheden, for den har ingen. Det, vi har brug for, er tæt samarbejde,« siger hun.

Sociale medier som Facebook og Twitter indtager en nøglerolle i spredningen af både rigtige og forkerte nyheder og informationer.

Undersøgelser viser, at falske nyheder spredes op til 100 gange mere end sande.

Derfor lægger eksperterne op til at samarbejde med de store teknologiske giganter om eksempelvis indblik i deres algoritmer - de datakoder, der afgør, hvilket indhold brugerne bliver præsenteret for, når de åbner mobiltelefoner og skærme.

Algoritmerne er imidlertid også nøglerne til forretningernes succes, hvorfor deres samarbejdsvilje kan imødeses med spænding.

»Vi skal ikke være naive, for det er store selskaber med deres egne økonomiske interesser.

Men jeg tror på, at de er villige til at samarbejde om at lave principper for, hvordan disinformation imødegås. For det er i deres egen interesse at være med. Det er godt for deres forretningsmodel offentligt at stå på den rigtige side,« siger de Cock Buning.

Ekspertgruppen understreger blandt andet også væsentligheden af, at der kommer mere åbenhed og gennemsigtighed omkring den måde, historier bliver til og delt på. At brugerne bliver klædt bedre på til at bruge og forstå nyhedsstrømmene. At journalister bliver bedre til at tackle forkerte informationer og selv bruge teknologierne. At der bliver forsket mere i, hvordan informationerne flyder rundt og påvirker Europa. Og at mediernes mangfoldighed styrkes og forsvares.

Flere penge på kvalitet

Det er i den sammenhæng, at medlemslande og EU opfordres til at bruge flere penge på kvalitetsjournalistik, som eksperterne dog ikke har kastet sig ud i at definere mere specifikt.

»EU's medlemslande bør øge den offentlige støtte, i overensstemmelse med reglerne for statsstøtte, til aktiviteter, der forbedrer langtidsholdbarheden af det pluralistiske nyhedsmedielandskab,« skriver eksperterne og peger på øget brug af momsfratagelser og andre skattefordele, som det kendes fra bl. a.

de danske dagblade.

I Danmark samler interessen sig i disse uger om Danmarks Radio, fordi regeringen sammen med Dansk Folkeparti ønsker at beskære public service-mediets budget.

Netop public service-medier er centrale for kvalitetsjournalistik. Det siger David Hopmann, der professor MSO og forsker i medier ved Syddansk Universitet.

»Vi ved helt generelt, at når public service står stærkt i et land, så ved folk mere om politik og samfundet. Og det gælder især folk, der ellers ikke interesserer sig for nyheder. Det har noget at

gøre med, at folk via public service får flere kvalitetsnyheder, uanset om de opsøger dem selv eller ej. Når man gerne vil se X Factor, så får man også lov at se en tv-avis lige inden,« siger han og tilføjer: »Vi kan også se, at public service-medierne på tværs af lande generelt leverer journalistik af god kvalitet, hvilket nok også har en afsmittende effekt på andre mediers journalistik,« siger David Hopmann.

Hverken kulturminister Mette Bock (LA) eller medieordfører Britt Bager (V) har ønsket at kommentere anbefalingerne fra ekspertgruppen. Men det har Dansk Folkepartis medieordfører Morten Marinus.

»Nogle af anbefalingerne kan jeg godt se, at vi kan bruge i forhold til den udfordring, som fake news er, og i forhold til at vi skal styrke børn og unges kritiske sans for, hvad der er falsk og ægte. Mange får kun deres nyheder fra Facebook. Men jeg køber ikke den med at løse det ved at hæve den offentlige støtte. Måske andre lande er længere bagefter med at støtte seriøse medier, men i Danmark giver vi rigtig mange penge i støtte til public service over licensen og dagbladene over mediestøtten,« siger Marinus.

martin.kaae@jp.dk

Fakta: TILLID Medier

Eurobarometer har spurgt 26.576 europæere om deres tillid til forskellige medietyper.

Andel, der har tillid til: Radio: 70 pct.

TV: 66 pct.

Trykte aviser: 63 pct.

Online aviser: 47 pct.

Videohjemmesider og podcasts: 27 pct.

Sociale medier: 26 pct.

Bilag 1 (eksempler på kommentarer):

1. Pedersen, Jørgen Lindgaard. ”KOMMENTAR: Borgerløn er en udmærket idé. Men kun hvis den gives til de fattigste”. Information, 20 februar 2018, 1. sektion side 17.

KOMMENTAR: Borgerløn er en udmærket idé. Men kun hvis den gives til de fattigste

Hvis borgerlønnen skal være universel og også tildeles samfundets rigeste, bliver den så dyr, at befolkningens opbakning til den vil falde.

Af Jørgen Lindgaard Pedersen (lektor emeritus i økonomi)

Når man lytter til argumenterne for borgerløn, kan man umiddelbart identificere tre mål, som tilhængerne gerne vil opnå med indførelsen af ydelsen.

For det første ønsker de sig frihed for den enkelte borger. For det andet en større lighed i fordelingen af samfundets goder. Og for det tredje en øget tryghed i livet. Den historiekundige vil bemærke, at disse tre mål er stort set identiske med den store borgerlige franske revolutions slagord om frihed, lighed og broderskab i 1789 - især hvis broderskab oversættes med solidaritet.

I den litteratur om borgerløn, jeg har set, understreges det, at borgerlønsydelsen skal tildeles alle Danmarks statsborgere over 15 år samt andre med lovlig opholdstilladelse. Dette såkaldte universalitetskrav fremføres desværre uden argumentation.

Måske forekommer kravet for forfatterne selvindlysende på linje med Den Franske Revolutions tre krav, som gælder mænd såvel som kvinder, hvide såvel som sorte samt frie borgere såvel som slaver. Men borgerløn bør ikke være en universel ret for alle landets borgere - især ikke for overklassen.

Prekariatet

Den økonomisk-politiske begrundelse for det er, at borgerløn af en væsentlig størrelse bidrager til et markant højere skattetryk, som store dele af befolkningen ikke finder rimeligt.

Derudover mener jeg personligt, at høj grad af økonomisk lighed er bedst for alle, bortset fra de rigeste. Men djævelen ligger i detaljen. Lad mig forklare.

I det danske samfund, som vi kender det i dag, har alle borgere ret til gratis folkeskoleundervisning, ret til gratis sundhedsydelser og ret til folkepensionens mindsteydelse. Hvorfor så ikke en ret for alle til en basal borgerløn? Disse tre nævnte universelle ydelser - altså eksempelvis gratis skolegang, adgang til sundhedsydelser eller almindelig folkepension - har en dobbelt begrundelse: Dels en, der argumenterer for, at hvis samfundsøkonomien skal køre rundt, så kræver det, at kernearbejderne skal være velkvalificerede - altså uddannede.

Derudover skal de ikke afledes fra det centrale i deres tilværelse, nemlig at være til rådighed hver dag i deres arbejdsduelige liv fra 20 til 70 år. Dette forudsætter, at de ikke skal passe syge eller gamle slægtninge - derfor pensionen.

Dels er der en anden begrundelse, der går ud på, at disse kernearbejdere kun fungerer tilfredsstillende, hvis de oplever retfærdighed. Når de skal stå til rådighed fuldt ud, så skal der også være uddannelse og omsorg for deres børn, sundhedsydelser for dem selv samt omsorg for deres gamle forældre og andre slægtninge.

Også løsarbejderne - eller prekariatet for at tale nudansk - har krav på disse goder, selv om de netop kun skal være til rådighed, når der er sæsonmæssig eller tilsvarende efterspørgsel efter deres arbejdskraft (julemænd, frugtplukkere, vikarer, hjælpelærere på universiteter med videre). De generer ikke kernearbejdskraftens evne til at være velfungerende. Hvis de skal have hjælp fra det offentlige til at opretholde tilværelsen, så er det ud fra en samfundsopretholdende tankegang nærmest for at hindre kriminalitet og sædernes forfald.

Disse argumenter for hjælp til de svageste grupper i samfundet er bestemt relevante ud fra såvel økonomiske funktionskrav som ud fra retfærdighedsovervejelser - i hvert fald, når det kommer til retten til undervisning, sygehjælp og pension. Men de er ikke en argumentation for en universel borgerløn, som i stedet vil komme til at fungere som subsidier til middelklassen og overklassen.

Borgerløn kun til de fattigste

Efter min mening er universaliteten i ideen om borgerløn en version af den traditionelle socialdemokratiske strategi med at få middelklassen til at slutte op om den almene universelle velfærdsstat à la den nordiske ved også at tildele den goderne. Selvfølgelig mod at den også skal

bidrage til at betale for borgerlønnen gennem skatten. Selv om dette argument har en vis gyldighed, så er der også nogle grænser, især fordi alle borgere har såvel individuelle som kollektive behov.

Det skal indrømmes, at mit forslag om hjælp målrettet de fattigere befolkningsgrupper har en tendens til at blive af forholdsvis lav standard, fordi de mere velstående borgere i samfundet jo nu ikke vil have en egeninteresse i dens niveau.

Men denne risiko er til at leve med, især når vi ved, at der er store krav fra infrastrukturområder som jernbaner eller uddannelsesbehov og velfærd til børn og ældre, som efter min opfattelse er langt vigtigere at tilfredsstille end at give borgerløn til de rige i samfundet.

Mit råd til tilhængerne af borgerløn vil derfor være at opgive universalitetskravet og lade borgerlønnen tilfalde de 25-30 procent fattigste. Hvis de glider ud af fattigdomsniveauet, for eksempel fordi studerende bliver færdiguddannet og opnår høje indkomster, så fjernes borgerlønnen fra disse personer. Så kan vi snakke om sagerne.

2. Blüdikow, Bent. ”KOMMENTAR: Vi har en forbandet pligt til at råbe op, hver gang de historiske film misbruger historien”. Berlingske 19. januar 2018, 3. sektion side 9.

KOMMENTAR: Vi har en forbandet pligt til at råbe op, hver gang de historiske film misbruger historien

Af Bent Blüdnikow

Gå i biografen eller tænd for fjernsynet, og så vil vikinger myrde folk, og soldater fra Anden Verdenskrig vil kæmpe mod deres egne. Historie er »in« som aldrig før, men er disse film og TV-serier autentiske i deres historiefortælling? Ofte ikke, og vi bør kritisere dem for det, selv om det nok ikke hjælper. Det vrirler med TV-serier og film, der tager udgangspunkt i historiske begivenheder. Film som »Dunkirk« (2017), »Churchill« (2017) og Steven Spielbergs nye »The Post« er blot de seneste, der giver sig ud for at være autentiske dramaer om fortiden.

Og på Netflix og HBO kan man se vikinger vælte sig i blod og sex, romerne, der erobrer England, og en genskabelse af dronning Elizabeths liv i serien »The Crown.« Det er jo herligt, men man kan altid stille det banale spørgsmål, om det nu virkelig er den historiske »sandhed«, der beskrives. Selvfølgelig er det ikke det, og det er sådan set hul i hovedet at spørge om det, og alligevel er vi nødsaget til at gøre det. Det er jo medierne, der nu i højere grad end historikerne skaber den historiske bevidsthed.

Den prisbelønnede kommentator Peggy Noonan, der var taleskriver for præsident Ronald Reagan, hidser sig i en kommentar i Wall Street Journal gevaldigt op over både »The Crown« og »The Post« om Watergate-sagen. Hun skriver, at de er langt fra nogen historisk »sandhed«. Hun bemærker, at »The Crown« er præget af en billig historisk bevidstløshed. Serien er smuk, erkender hun, men dens formidling af den faktuelle historie er langt ude og skødesløs. Hun peger på, at premierminister Harold Macmillan er skildret som en gusten skurk og en listig væsel. I virkeligheden var han humanistisk og modig, skriver Noonan.

Man mindes den danske tv-serie »1864«, der skildrede den begavede konseilpræsident D. G. Monrad som en lallende idiot. Da Macmillan var minister, forsøgte han overhovedet ikke, som TV-serien påstår, at kuppe premierminister Anthony Eden under Suez-krisen, og han kaldte ikke Eden

for en løgner under et kabinetsmøde. Han var ikke nedladende, når han som premierminister ugentligt mødte dronning Elizabeth, som TV-serien ellers påstår, for Eden respekterede i høj grad dronningen.

Og når »The Crown« skildrer J. F. Kennedy og Jacqueline Kennedy, er det meste også forkert, skriver Noonan. J. F. Kennedy var ikke sur på Jacqueline over hendes succes med offentligheden i Paris, som det skildres i serien. I »The Crown« påstås det, at J. F. Kennedy i raseri over hustruens succes drak sig fuld og kastede ting efter hende.

Det er det rene fup og løgn, skriver Peggy Noonan. Om »The Post« skriver hun, at Richard Nixon selvfølgelig er filmens skurk, men at han i virkeligheden var historiens helt. Det var Nixon, der afsluttede Vietnamkrigen, og han startede den ikke. Da han ville forhindre Pentagondokumenterne om den amerikanske krigsførelse i at blive publiceret, var det ikke for at beskytte sig selv, men for at beskytte sine politiske modstandere, herunder demokraten Lyndon B. Johnson. Men det passer kun alt for godt i en venstrefløjsfortælling at gøre republikaneren Nixon til skurken og journalisterne til helte.

Hvorfor betyder alt dette noget? Fordi vi mister historiens autenticitet, og i en verden, der i stadig stigende grad fiktionaleseres, mister vi fornemmelsen af vor historie og identitet. Vi kender kun alt for godt danske film, der bevæget af politiske motiver giver os forvrænget historie.

I Martin Zandvliets film »Under sandet« (2015) havde han af politiske årsager gjort de tyske soldater, der søgte efter miner i Jylland, til uskyldsrene drenge og danske officerer til kynikere og sadister. Det meste i filmen var løgn og fup i et antinationalistisk 1968-kampråb. Flot film, men fuphistorie. Jamen, er der noget at gøre, eller vil disse film og TV-serier uden modstand erstatte historikernes møjsommelige arbejde med at rekonstruere fortiden? Den danske historiker Erik Arup (1852- 1934) sagde, at historieskrivning handler om at digte over »kendsgerningene«, som kilderne giver os, og ikke digte imod dem. Film og TV-serier bliver sjældent bedre, når der digtes imod kilderne, for de fleste historier har nok brændstof i sig, hvis man holder sig nogenlunde til, hvad vi ved fra kilderne.

Problemet er, som Noonan skriver, at der udvises for stor skødesløshed med de historiske kilder, og stoffet misbruges af politiske årsager. Det har vi en forbandet pligt til at råbe op, hver gang det sker, selv om det sandsynligvis ikke hjælper.